

Les 15 - Voorzetsels

De gebiedende wijs

De gebiedende wijs wordt in het Zweeds zo gevormd:

Werkwoordsgroep 1: Bij alle werkwoorden op *-ar* de *r* weglaten. Gebiedende wijs = infinitief.

Hele werkwoord	Ik ...	gebiedende wijs
Att stanna	jag stannar	stanna!
Att tala	jag talar	tala!
Att cykla	jag cyklar	cykla!

Werkwoordsgroep 2: Bij alle werkwoorden op *-er* de *er* weglaten. Gebiedende wijs = stam.

Hele werkwoord	Ik ...	gebiedende wijs
Att röka	jag röker	rök!
Att ringa	jag ringer	ring!
Att beställa	jag beställer	beställ!
Att drömma	jag drömmer	drom!*
Att känna	jag känner	känn!*

*Als de gebiedende wijs eindigt op een dubbele *-mm* of *-nn*, dan wordt dat automatisch een enkele *-m* of *-n*, **behalve een dubbele *-nn* in groep 2; die blijft dubbel.**

Werkwoordsgroep 3: Gebiedende wijs = hele werkwoord.

Hele werkwoord	Ik ...	gebiedende wijs
Att tro	jag tror	tro!
Att bo	jag bor	bo!
Att fly	jag flyr	fly!

Werkwoordsgroep 4: Bij de meeste werkwoorden op *-er* de *er* weglaten, maar ook onregelmatig

Hele werkwoord	Ik ...	gebiedende wijs
Att äta	jag äter	ät!
Att springa	jag springer	spring!
Att sjunga	jag sjunger	sjung!
Att bli	jag blir	bli!

Oefenen met werkwoorden

Film met overzicht van de vier groepen.

Korte versie: <https://youtu.be/gqDYYj3E7tE>

Lange versie: <https://youtu.be/PyW2JSxKgvk>

Oefening 1 - tegenwoordige tijd

<https://motmalet.nu/mot-malet-1/grammatik/verb/skriv-verb-i-presens/>

Oefening 2 - kies de juiste tijd

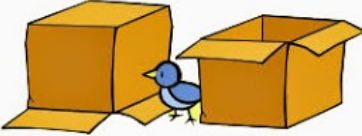

<https://motmalet.nu/mot-malet-1/grammatik/verb/valj-verb-i-ratt-tempus/>

Voorzetsels (PLAATS)
Prepositioner

på 	i 	mellan
framför 	bakom 	genom
över 	under 	bredvid

 Över	 Mittemot	 Bakom	 Bredvid	 På	 Ut ur
 Går under	 Mellan	 I	 Går över	 Under	

 under	 mellan	 bredvid		
 I	 över	 bakom	 på	 framför

(boven) op
(ovan) på

achter
bakom

boven
över

onder (beneden)
under /
nedanför

tussen
mellan

langs, voorbij
förbi

(er) door
(i) genom

Voorzetsels (TIJD)

Prepositioner

Nederlands	Zweeds
Maandag aten we macaroni (afgelopen maandag).	I måndags åt vi makaroner.
Maandag eten we aardappelpuree (komende maandag).	Nu på måndag äter vi potatismos.
Maandag eten we altijd patat. (iedere maandag)	På måndagar äter vi pommes frites.

	Verleden tijd		Toekomst	
	Zweeds	Nederlands	Zweeds	Nederlands
Dagdeel	i morse i förmiddags i eftermiddags i går kväll i natt	vanmorgen vanmorgen vanmiddag gisteravond afgelopen nacht	i morgon bitti i förmiddag i eftermiddag i kväll i natt	morgenvroeg vanochtend vanmiddag vanavond vannacht
Weekdag	i måndags i tisdagskväll	(afgelopen) maandag (afgelopen) dinsdagavond	på måndag på tisdag kväll	(komende) maandag (komende) dinsdagavond
Maand	i augusti	in augustus	i augusti	in augustus
Jaargetijde	i somras i höstas i våras i vintras	afgelopen zomer afgelopen herfst afgelopen lente afgelopen winter	i sommar / till sommaren i höst / till hösten i vår / till våren i vinter / till vintern	in de zomer in de herfst in de lente in de winter
Feestdagen	i julas i påskas i midsomras	afgelopen Kerst afgelopen Pasen afgelopen midzomer	i jul / till jul i påsk / till påsk i midsommar / till midsommar	met de kerst met pasen met midzomer
Overig	för 20 min sedan för tre dagar sedan för en vecka sedan för ett år sedan	20 minuten geleden drie dagen geleden een week geleden een jaar geleden	om 20 minuter om tre dagar om en vecka om ett år	over 20 minuten over drie dagen over een week over een jaar

NÄR BRUKAR...?

När man pratar om när något brukar ske använder man ofta prepositionen "på".

Då skriver man tiden i bestämd form, t.ex.:

- på torsdagen / på torsdagar(na)
- på julen / på jularna
- på sommaren / på somrarna

Även när man pratar om något som brukar ske vid dagens olika delar använder man bestämd form, t.ex.:

- på morgonen / på morgnarna
- på förmiddagen / på förmiddagarna
- på eftermiddagen / på eftermiddagarna
- på kvällen / på kvällarna
- på natten/ på nätterna

HUR OFTA...?

Svarar vi på frågan "Hur ofta...?" så brukar vi använda en av följande uttryck:

- i / om + bestämd form
- per + obestämd form

"I" + bestämd form av substantivet kan användas om alla tider utom året, dagen och dygnet samt natt, dvs före orden: sekunden, minuten, timmen, veckan, månaden. Exempel:

- Jag springer två gånger i veckan.
- Hon åker buss några gånger i månaden.

"Om" + bestämd form av substantivet kan användas före året, dagen och dygnet. Exempel:

- Jag åker skidor minst fem gånger om året.
- Han tar två tabletter om dagen.

"Per" + obestämd form av substantivet kan användas om alla tider. Före natt kan man bara använda prepositionen per:

- Jag motionerar tre gånger per vecka.
- Jag reser till Malmö flera gånger per år.
- Jag vaknar flera gånger per natt.

Nedan hittar du en sammanfattande tabell med dessa prepositioner som är vanliga att använda när vi svarar på frågan "Hur ofta...?":

i	om	per
sekunden	dagen	sekund
minuten	året	minut
timmen	dygnet	timme
veckan		dag
månaden		år
		natt

Observera! I uttryck som svarar på frågan "Hur ofta...?" kan man även använda ordet "varje" istället för prepositioner, t.ex.:

- Jag motionerar tre gånger varje vecka.
- Jag vaknar flera gånger varje natt.

HUR LÄNGE...?

Svarar vi på frågan "Hur länge...?" så har vi också olika alternativ beroende på situationen:

"I" används vanligen om tidsperioder, dvs när man ska berätta hur länge man gör/har gjort något. Observera att "i" kan ersättas med "under" eller strykas helt. Exempel:

- Jag spelar badminton i 40-50 min = Jag spelar badminton 40-50 min.
- Jag har bott i Irland i två år = Jag har bott i Irland under två år.

"På" används när något INTE händer under en viss tid, dvs när man ska berätta hur länge man inte har gjort något, t.ex.:

- Jag har inte sovit på tre nätter.
- Jag har inte sett mina syskon på 2 månader.

"Till" används när man talar om en tidsgräns, dvs när man ska berätta när något har slutat, t.ex.:

- Jag bodde i Spanien till 2007 (men då flyttade jag därifrån).
- Jag kan stanna till kl. åtta (men då måste jag gå hem).

"Sedan" används när man ska berätta om något som fortfarande pågår, t.ex.:

- Daniel har bott i Dublin sedan 2009.
— Här menar man att han fortfarande bor där
- Åsa har varit sjuk sedan i tordags.
— Här menar man att hon fortfarande är sjuk

HUR FORT...?

När man ska berätta hur fort man gör/har gjort något eller hur lång tid det tar att göra något så använder man prepositionen "på", t.ex.:

- Daniel rakade sig på 10 minuter.
- Jag cyklar till Komvux på en kvart.
- Åsa läste hela boken på några timmar.
- Man kan lära sig mycket svenska på ett år.